

GRANTIAU CYHOEDDI CYMRAEG

CANLLAWIAU AC AMODAU

GRANTIAU CYHOEDDI LLYFRAU UNIGOL

A CANLLAWIAU

1 AMCANION

Amcan y Cynllun Grantiau Cyhoeddi Llyfrau Unigol (ynghyd â'r Cynllun Grantiau Rhaglen) yw cynnig cymorth i gyhoeddwyr gyhoeddi amrywiaeth eang o lyfrau Cymraeg o safon, yn cynnwys llyfrau hamdden a llyfrau llenyddol, ar gyfer oedolion a phlant. Dyma'r unig gronfa nawdd ar gyfer llyfrau mwy cyfyng eu hapêl.

2 CYMHWYSTER

2.1 Pwy sy'n gymwys i ymgeisio?

Mae'r cynllun yn agored i gyhoeddwyr

- sy'n cyhoeddi'n rheolaidd yn Gymraeg
- sydd â'r adnoddau i ddewis, golygu, cyhoeddi a marchnata eu cynnyrch yn effeithiol
- y mae eu cynnyrch ar gael mewn siopau trwy Gymru ar y telerau masnachol cydnabyddedig.

Gellir ystyried ceisiadau gan gyhoeddwyr newydd, ond rhaid iddynt ddangos eu gallu i gwrdd â'r gofynion uchod a chyflwyno'r deunydd ychwanegol a nodir o dan *Sut a Phryd i Ymgeisio* isod.

Ni dderbynnir ceisiadau gan awduron na chyhoeddwyr sy'n dymuno cyhoeddi eu gwaith eu hunain yn unig, neu'n bennaf (gweler **Gwybodaeth i Awduron**, www.cllc.org.uk/grant/awduron).

Dan amgylchiadau eithriadol, gellir ystyried ceisiadau gan gyhoeddwyr sefydledig, o Gymru neu tu hwnt, nad ydynt yn cyhoeddi'n gyson yn Gymraeg. Byddai angen cyflwyno achos cryf dros y cyhoeddiad a sicrwydd bod ganddynt awduron a golygyddion Cymraeg cymwys a phrofiadol i weithio arno.

2.2 Pa lyfrau sy'n gymwys i dderbyn cefnogaeth?

- Mae'r cynllun yn cefnogi ystod eang o lyfrau i oedolion a phlant, gan gynnwys llyfrau hamdden, llyfrau ffeithiol, cofiannau, ffuglen o bob math, barddoniaeth, dramâu, a llyfrau am lenyddiaeth, diwylliant a hanes.
- **Eithriadau.** Nid yw'r cynllun yn ariannu gwerslyfrau, llyfrau gramadeg ffurfiol, traethodau ymchwil heb eu hailysgrifennu, llyfrau cain a llyfrau o ddiddordeb lleol iawn.
- **Maint.** Fel arfer, disgwylir i bob llyfr, ac eithrio llyfrau plant bach, gynnwys o leiaf 48 tt. o destun. Dylid trafod eithriadau i'r rheol hon â'r Adran Grantiau Cyhoeddi cyn cyflwyno cais.
- **Llyfrau Hamdden.** Ar gyfer llyfrau hamdden, dylid rhagweld gwerthiant o o leiaf 600 o fewn 18 mis cyn y gellir ystyried cais am grant.

- **Llyfrau Llenyddol.** Yn achos llyfrau llenyddol, cyfieithiadau a llyfrau eraill mwy cyfyng eu hapêl, rhaid i'r cyhoeddwr ddangos bod y rhediad argraffu yn caniatáu i'r llyfr gyrraedd y farchnad fwyaf posibl.
- **Llyfrau Dwyieithog.** Mae'n bosib rhoi grant i ran Gymraeg llyfr dwyieithog, ar yr amod ei bod yn uned sylweddol, hunangynhaliol o fewn y llyfr neu fod y llyfr yn gyfan gwbl ddwyieithog.
- **Adargraffiadau.** Cynigir grantiau i adargraffiadau ac argraffiadau newydd. Fodd bynnag, ni ellir rhoi grant i adargraffiad o lyfr a gafodd grant eisoes o fewn y flwyddyn flaenorol. Blaenorieithir llyfrau grant, ond gellir rhoi grantiau i adargraffu llyfrau a gyhoeddwyd yn wreiddiol heb nawdd Cyngor Llyfrau Cymru, cyhyd â'u bod hwy'n cydymffurfio â gofynion y grant.
- **Cloriau.** Gellir gwneud cais arbennig i'r gronfa hon am gymorth gyda chloriau arbennig:

Cloriau caled.

Gellir gwneud cais am hyd at £750 i rwymo cyfrol boblogaidd, megis cyfrol bwrdd coffi, mewn clawr caled os oes modd dangos bod hynny'n hanfodol i'r gyfrol honno elwa'n sylweddol ar y buddsoddiad. Dylid danogs y gwahaniaeth fyddai'r buddsoddiad yn ei wneud i werthiant ac elw'r gyfrol yn ogystal a'i hymddangosiad.

Oedolion Ifanc

Gellir gwneud cais am hyd at £500 i wella ansawdd cynhyrchu cloriau nofelau Oedolion Ifanc – hy cynnwys pumed lliw, ei foglynnu (emboss), neu gynnwys papur euraidd. Fydd y arian hwn ddim ar gael ar gyfer pob cyfrol a dylid gwneud achos cryf dros ystyried ceisiadau penodol. (Gweler hefyd ceisiadau A-Gweledol ar gyfer nofelau Oedolion Ifanc.)

Lle bo ansicrwydd ynglŷn â chymhwyster teitlau arfaethedig, gofynnir i'r cyhoeddwr drafod eu prosiectau gyda'r Adran Grantiau Cyhoeddi cyn iddynt gyflwyno cais.

3 MEINI PRAWF A BLAENORIAETHAU AR GYFER CLORIANNU CEISIADAU

Cloriennir ceisiadau yn ôl y meini prawf canlynol:

- safon y cynnwys: disgwylir i bob llyfr a gefnogir fod yn dda o'i fath;
- safon y diwyg: disgwylir i bob llyfr a gefnogir fod o ansawdd proffesiynol o ran argraffu, dylunio, rhwymo, ayyb.;
- gallu'r cyhoeddwr i olygu, marchnata, a dosbarthu'r llyfr trwy Gymru gyfan;
- gallu'r cyhoeddwr i gadw at amserlen gyhoeddi;
- y galw am y llyfr: yn achos llyfrau hamdden, yn enwedig, ystyrir sut y mae'r llyfr a gynigir yn debyg o lenwi bwlich yn y farchnad. Yn achos llyfrau mwy cyfyng eu marchnad, gan gynnwys teitlau llenyddol, y mae'n bwysig dangos bod y llyfr yn debyg o gyrraedd ei lawn botensial o ran gwerthiant;
- rhediad argraffu: rhaid cyhoeddi digon i sicrhau bod stoc ar gael ar gyfer blwyddyn o leiaf.

Bydd cystadlu brwd am y grantiau hyn: y mae'n bwysig, felly, bod pob ymgeisydd yn dadlau ei achos yn y dull llawnaf posibl.

4 Y GRANT

- Fel arfer, bydd Cyngor Llyfrau Cymru yn ceisio pontio'r bwch rhwng cost cyhoeddi llyfr a'r incwm tebygol o werthiant yn ystod y deunaw mis cyntaf. Yn anaml iawn y cynigir grant o fwy na £3,000, a chedwir yr hawl i wneud cyfraniad yn unig yn unol â dymuniad y Panel.
- Nid pwrpas y grant hwn yw talu am orbenion cyffredinol y cwmni, fodd bynnag gellir gwneud cyfraniad bychan tuag at gostau cyhoeddi, marchnata a chyfieithu achlysurol. [Gweler 7 isod]
- Rhaid i'r Cyngor Llyfrau gael sicrwydd bod gan y cyhoeddwr yr adnoddau gweinyddol ac ariannol i ymgymryd â'r teitlau y cyflwynir ceisiadau amdanynt cyn dyfarnu'r grant.

5 SUT A PHRYD I YMGEISIO

- Rhaid ymgeisio ar y ffurflen gais, sydd i'w chael o'r cyfeiriad ar ddiwedd y ddogfen hon.
- Rhaid anfon teipysgrif o'r llyfr ynghyd â'r ffurflen gais. (Nid oes raid iddi fod wedi'i golygu.) Ni dderbynnir llawysgrifau.
- Yn achos cyfieithiadau, dylid anfon copi o'r fersiwn gwreiddiol yn ogystal â sampl o'r cyfieithiad, gyda'r cais.
- Yn achos argraffiadau newydd ac adargraffiadau dylid anfon copi o'r argraffiad diweddaraf gyda'r cais.
- Yn achos rhai sy'n bwriadu dechrau cyhoeddi, rhaid cyflwyno cais am ddau lyfr, yn cynnwys teipysgrifau cyflawn, ynghyd â chynlluniau pendant ar gyfer o leiaf un llyfr arall.
- Ystyrir ceisiadau gan y Panel Grantiau Cyhoeddi Cymraeg, sy'n cyfarfod dair gwaith y flwyddyn. Rhoddir hysbysiad o'r union ddyddiadau ymlaen llaw ar y we.

6 LLENWI'R FFURFLEN

Mae'r pwyntiau canlynol yn berthnasol wrth lenwi'r ffurflen.

- **Dyddiad cyhoeddi.** Noder dyddiad cyhoeddi realistig. Os bydd y dyddiad cyhoeddi'n newid, bydd disgwyl i'r cyhoeddwr roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Adran Grantiau yn brydlon.
- **Pris gwerthu.** Dylai pris gwerthu llyfr fod y pris uchaf na fydd yn effeithio'n andwyol ar y gwerthiant. Os daw cais i mewn â phris rhy isel, fe seilir y grant yn aml ar bris uwch. Yn achos cyfieithiadau, mae'n bwysig bod y cyhoeddwr yn ystyried pris y fersiwn Saesneg wrth bennu pris y fersiwn Cymraeg.
- **Nawdd arall.** Os yw'n bosib cael nawdd o ffynhonnell arall yn ychwanegol at nawdd y Cyngor Llyfrau, fe ddylid gwneud hynny. Mae hyn yn arbennig o wir yn achos llyfr lle mae'r costau'n sylweddol, gan fod terfyn i'r grant y gellir ei roi i unrhyw un cais.
- **Disgrifiad a rhesymau dros gyhoeddi.** Dylid nodi at bwy mae'r llyfr wedi'i anelu, a beth yw'r galw tebygol amdano. Croesewir rhagor o wybodaeth ar dudalen ar wahân.
- **Costau cynhyrchu a dylunio.** Gosoder y costau allan mor eglur â phosibl. Gorau po fwyaf o fanylion a roddir am y costau; ni ellir disgwyl i'r Cyngor ganiatáu costau ar gyfer eitemau nas nodwyd yn glir. Gyda lluniau a ffotograffau, cofier nodi'r nifer, sawl lliw sydd ynddynt, faint o dudalennau lliw sydd eu hangen, ayyb.

- **Costau awdurol.** Wrth weithio allan y grant, caniateir breindal ar dri-chwarter yr argraffiad cyflawn yn y costau.
- **Costau cyhoeddi sylfaenol.** Caniateir swm o £200 y teitl ar gyfer costau cyhoeddi sylfaenol a £400 at gostau marchnata sylfaenol. Gwneir hyn yn achos llyfrau newydd ac argraffiadau newydd yn unig, ond nid yn achos adargraffiadau.
- **Incwm.** Gofynnir i gyhoeddwyr amcanu incwm gwerthiant y llyfr dros ddeunaw mis, trwy amrywiol ddulliau (gwerthiant uniongyrchol, trwy Ganolfan Ddosbarthu'r Cyngor Llyfrau ayyb.)

7 DYFARNU GRANTIAU

- Rhaid dyfarnu grant cyn cyhoeddi'r llyfr.
- Anfonir teipysgrifau i ddarllenwyr, am adroddiad. Yna cyflwynir y ceisiadau ynghyd â'r adroddiad i sylw'r Panel.
- Wrth baratoi'r papurau ar gyfer y Panel, edrychir ar amcangyfrifon ariannol y cyhoeddwr a'u cymhwyso os bernir bod angen.
- Gall y Panel wneud un o chwe pheth:
  - caniatáu'r grant yn ddiamed (boed yn grant llawn neu'n gyfraniad),
  - caniatáu'r grant yn amodol,
  - caniatáu'r grant gydag argymhellion
  - gohirio cais,
  - ei wrthod
  - neu ei gyfeirio i noddwr arall.
- Os gwrthodir cais ar sail adroddiad, mae hawl gan y cyhoeddwr i ofyn am ail adroddiad; os yw'r ail adroddiad hefyd yn anffafriol nid oes modd dyfarnu grant.
- Mae'n bosibl i'r Cyngor ystyried cais mewn egwyddor, lle cyflwynir disgrifiad o lyfr (gyda rhan o'r deunydd, o bosib) ynghyd â bras amcangyfrifon ariannol. Nid yw caniatáu cais mewn egwyddor yn rhwymo'r Panel i gefnogi'r cais pan ddaw o'i flaen wedyn fel cais terfynol; yr hyn y mae'n ei olygu yw nad oes unrhyw wrthwynebiad mewn egwyddor i'r cais cyn belled â bod y gwaith terfynol o safon dderbyniol.
- Yn achos cyhoeddwyr nad ydynt yn argraffwyr eu hunain, fe ellir gofyn iddynt anfon o leiaf **ddau** amcangyfrif ar gyfer y gwaith argraffu a rhwymo gyda'r cais am grant.
- Os cynigir grant, gwneir hynny yn unol ag amodau cyffredinol (Adran B isod), yn ogystal ag unrhyw amodau arbennig a bennir yn achos cais unigol. **Disgwylir i bob ymgeisydd ymrwymo i'w derbyn wrth gyflwyno cais.**

8 TALU'R GRANTIAU

Ni thelir grant nes cyhoeddi'r llyfr. Hawlir grant trwy anfon ffurflen hawlio ynghyd â phedwar copi o'r llyfr cyhoeddedig i'r Adran Grantiau Cyhoeddi. Dylid nodi unrhyw newidiadau ers gwneud y cais gwreiddiol ar y ffurflen hawlio. Gall newidiadau effeithio ar y grant.

9 MONITRO A GWERTHUSO'R GWAITH A GEFNOGWYD

Mae'r Cyngor Llyfrau'n gofyn ddwywaith am ffigurau gwerthiant ar gyfer pob llyfr sydd wedi derbyn grant ar ôl iddo fod ar werth am hyd at chwe mis a hyd at ddeunaw mis. Bydd yn gofyn am y ffigurau hyn yn flynyddol ym mis Medi.

B AMODAU CYFFREDINOL

- 1 Cynigir y grant ar sail yr wybodaeth sydd yn y cais, ac unrhyw ohebiaeth atodol. Bydd y Cyngor yn cadw'r hawl i ailystyried neu ddiddymu'r grant a ddyfarnwyd mewn achosion lle nad yw'r gwaith cyhoeddiedig yn cyfateb â'r manylion a roddwyd ar y ffurflen gais neu a gytunwyd fel arall.
- 2 Rhaid i'r sawl sy'n derbyn grant gydymffurfio ag unrhyw amodau a gofynion ychwanegol a nodir yn y cynnig grant ffurfiol neu mewn unrhyw lythyr eglurhaol.
- 3 Dylid cynnwys y gydnabyddiaeth a ganlyn ym mhob llyfr y dyfarnwyd grant iddo: "Mae'r cyhoeddwr yn cydnabod cymorth ariannol Cyngor Llyfrau Cymru". Os na chydabyddir y Cyngor yn y modd priodol, ceidw'r hawl i atal hyd at 10% o'r grant.
- 4 Ni ddylid defnyddio cydnabyddiaeth o'r grant hwn nac unrhyw gyfeiriadau eraill at y Cyngor mewn unrhyw ffordd i awgrymu fod y Cyngor yn cymryd neu'n derbyn cyfrifoldeb i unrhyw drydydd parti am ddyledion neu rwymedigaethau'r sawl sy'n derbyn y grant (gweler rhif 21).
- 5 Mae'n ofynnol i bob llyfr sy'n derbyn cymorth grant ddangos rhif ISBN 13 digid a chôd bar ar ei glawr.
- 6 Dylai'r wybodaeth gychwynnol am lyfr sy'n derbyn cymorth grant gyrraedd Swyddog Gwybodaeth y Cyngor Llyfrau o leiaf dri mis cyn cyhoeddi'r llyfr, yn ôl gofynion y Cyngor.
- 7 Dylai'r cyhoeddwr adolygu'r wybodaeth sydd ar Gwales am lyfrau sy'n cael grant, yn gyson, cyn ac ar ôl cyhoeddi'r llyfr. Dylai unrhyw newidiadau o ran pris ac argaeledd gael eu nodi'n rheolaidd nes bod y llyfr allan o brint, a'r cyhoeddwr wedi penderfynu peidio â'i adargraffu.
- 8 Yn achos adargraffiadau neu argraffiadau newydd, rhaid dangos blwyddyn gyhoeddi'r adargraffiad neu'r argraffiad newydd yn glir.
- 9 Rhaid i'r awdur dderbyn cytundeb gan y cyhoeddwr, a'i lofnodi. Dylai'r breindal gydymffurfio â'r telerau masnachol arferol (10% o'r pris ar y clawr, gan amlaf) a dylid ei dalu yn rheolaidd. Rhaid anfon datganiadau ariannol at yr awdur o leiaf unwaith bob blwyddyn.
- 10 Dylid nodi nifer y copiau a gyhoeddir ar y ffurflen hawlio.
- 11 Dylid anfon pedwar copi cyfarch o'r gwaith cyhoeddiedig i Gyngor Llyfrau Cymru gyda'r ffurflen hawlio grant.
- 12 Yn achos llyfrau a gyhoeddir gan gyhoeddwr nad ydynt yn argraffwyr, rhaid i gyhoeddwr ddarparu anfonebau am y gwaith argraffu a rhwymo a wnaed. Ceidw Cyngor Llyfrau Cymru'r hawl i ofyn am unrhyw dystiolaeth berthnasol arall.
- 13 Cymerir safon y golygu a'r dylunio cyffredinol i ystyriaeth wrth bennu'r grant terfynol. Gellir gostwng y grant mewn achosion lle bernir bod y golygu neu'r dylunio cyffredinol yn ddiffygiol.
- 14 Os na chydymffurfir â'r amodau perthnasol, gall Cyngor Llyfrau Cymru fynnu fod y derbynnydd yn dychwelyd y cyfan neu ran o unrhyw grant a allai fod wedi cael ei dalu.
- 15 Mae'n ofynnol hysbysu'r Cyngor Llyfrau am unrhyw arian a geir o ffynonellau eraill tuag at gyhoeddi llyfr grant, naill ai ar y ffurflen gais neu'r ffurflen hawlio.

- 16 Rhaid i bob llyfr sy'n derbyn grant fod ar gael drwy'r Ganolfan Ddosbarthu ac ar delerau Cyngor Llyfrau Cymru. Dylai'r llyfrau fod ar gael i lyfrwerthwyr ar y telerau masnachu arferol (h.y. lleiafswm o 33.33% o ddisgownt) oni bai y cytunir fel arall.
- 17 Mae'n amod bod llyfrau sy'n derbyn cymorth grant yn cael eu hanfon i Ganolfan Ddosbarthu'r Cyngor Llyfrau cyn neu ar yr un pryd ag y byddant ar gael trwy ddulliau eraill i unrhyw ddsbarthwr neu werthwr.
- 18 Os cyhoeddir fersiynau Cymraeg a Saesneg o lyfr, a bod un ohonynt wedi derbyn grant cyhoeddi, yna mae'n amod bod y ddau fersiwn ar gael trwy'r Ganolfan Ddosbarthu yn unol â'r telerau a nodir yn amodau 16 a 17.
- 19 Mae'n amod y dylai llyfrau grant fod mewn print ac ar gael yn y Ganolfan Ddosbarthu am o leiaf flwyddyn ar ôl eu cyhoeddi. Eithrir cydargraffiadau rhyngwladol a llyfrau penodol dymhorol, megis rhai llyfrau Nadolig. Yn achos y gweddi, os bydd llyfr yn mynd allan o brint cyn pen blwyddyn, a'r cyhoeddwr yn anfodlon adargraffu, gall y Cyngor hawlio ad-daliad o hyd at £1,000 y llyfr.
- 20 Yn achos llyfrau grant, mae'n amod na ddylid gostwng pris gwerthu'r llyfr yn sylweddol (megis mewn arwerthiant hanner pris) am gyfnod o ddeunaw mis ar ôl ei gyhoeddi. (Nid yw hyn yn rhwystro cyhoeddwr rhag cael 'cynigion arbennig' neu ostyngiadau eraill er mwyn hyrwyddo llyfrau.)
- 21 Rhaid i bob cyhoeddwr ddarparu ffigurau gwerthiant ar gyfer pob teitl am gyfnod o hyd at ddeunaw mis o'r dyddiad cyhoeddi.
- 22 Mae'r cyhoeddwr ar ei ran ei hun (ac eraill) yn cyfarnodi gyda Chyngor Llyfrau Cymru a'i olynwyr y bydd ef ar bob adeg wedi hyn yn rhyddarbed ac yn indennio Cyngor Llyfrau Cymru a'i eiddo rhag pob achos, cost, hawliad a chais a gyfyd yn sgil torri unrhyw gyfraith gwlad.
- 23 Mae disgwyl i'r Cyhoeddwr wneud ac ysgwyddo'r gost am waith marchnata sylfaenol y gyfrol. Golyga hyn: drefnu a thalu am bresenoldeb eu staff eu hunain a'r awdur/golygydd mewn digwyddiad; hysbysebu sylfaenol mewn papurau bro ayyb.; argraffu gwahoddiadau, posteri (yn enwedig yn achos argraffwyr-gyhoeddwr); gwneud datganiadau i'r wasg a gweinyddu sylw FB a Thrydar.
- 24 Disgwylir i lyfr a anelir at ddysgwyr sy'n derbyn grant gan y Cyngor gydymffurfio â safonau iaith y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Felly, rhaid i'r llyfrau fynd trwy Adran Olygyddol CLLC i'w golygu i'r safonau hynny, yn ogystal a'u prawf ddarllen. O fynd trwy'r broses hon bydd y llyfr yn gallu dwyn brand cyfres Amdani a chael ei hyrwyddo trwy rwydwaith y Ganolfan.
- 25 Disgwylir i bob llyfr gwreiddiol sy'n derbyn grant gan y Cyngor gael ei gyhoeddi fel e-lyfr yn ogystal a'i osod ar ffolio.cymru ar yr un pryd a'r cyhoeddiad papur neu o fewn chwe mis, fan bellaf.

Ceir ffurflenni cais a gwybodaeth bellach oddi wrth:

Arwel Jones, Adran Grantiau Cyhoeddi, Cyngor Llyfrau Cymru, Castell Brychan,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23 2JB

Ffôn: 01970 629553

e-bost: arwel.jones@llyfrau.cymru